

Context d'Ensenyaments Artístics Superiors (EAS) a Catalunya

(4)

Complements educatius

Grup G7/GX

Curs 2023-24

Joan Miquel Porquer Rigo

joanmiquelporquer@ub.edu

jmporquer.com

**Màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatoria i Batxillerat,
Formació professional i Ensenyament d'Idiomes. Especialitat en Dibuix**

Universitat de Barcelona

Aquest treball es troba sota una llicència **CC BY-NC 4.0**

Característiques generals

Formació postobligatòria reglada:

- Tot allò que succeeix **després de l'ESO** i ***que no és batxillerat***.
- Formació **voluntària**, **activa** i **professionalitzadora**, orientada a alumnat **adult o pròxim a la majoria d'edat**
- Formació **inicial** o formació **continuada**.
- De caràcter **no universitari**.

Característiques generals

Formació postobligatòria reglada:

- Tot allò que succeeix després de l'ESO i *que no és batxillerat*.
- Formació voluntària, activa i professionalitzadora, orientada a alumnat adult o pròxim a la majoria d'edat
- Formació inicial o formació continuada.
- De caràcter no universitari.

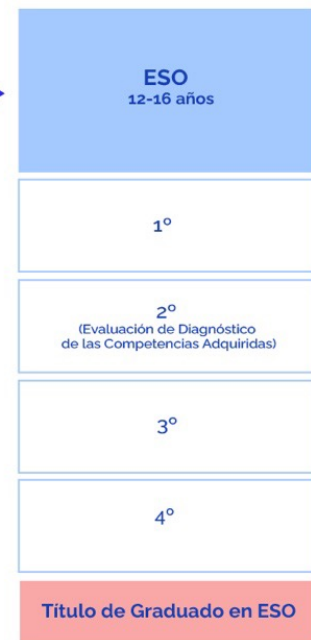
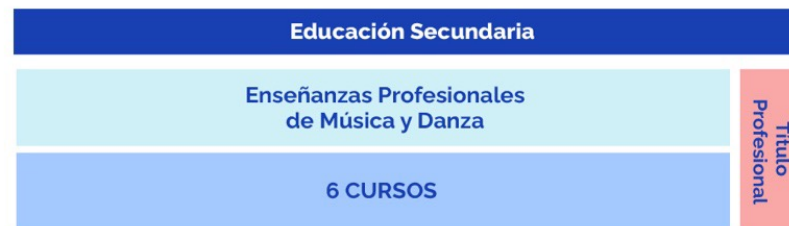
Característiques generals

Formació postobligatòria reglada:

- Tot allò que succeeix després de l'ESO i *que no és batxillerat*.
- Formació voluntària, activa i professionalitzadora, orientada a alumnat adult o pròxim a la majoria d'edat
- Formació inicial o formació continuada.
- De caràcter no universitari.

De vegades això no és ben bé així...

Educació amb ECTS

Ensenyaments Artístics Superiors (EAS)

Projecte de Llei d'Ensenyaments Artístics Superiors (2023)

Artículo 3. *Definición.*

*A los efectos de esta ley, se entienden por enseñanzas artísticas superiores las enseñanzas pertenecientes a los niveles de **grado** y **posgrado** de la educación superior del sistema educativo orientadas específicamente a la formación artística en cualquiera de sus disciplinas.*

Ensenyaments Artístics Superiors (EAS)

Projecte de Llei d'Ensenyaments Artístics Superiors (2023)

Artículo 4. Principios y fines de las enseñanzas artísticas superiores.

*Las enseñanzas artísticas superiores se constituyen como un **sistema específico de formación artística** de calidad que persigue responder con eficacia y transparencia a las demandas sociales, culturales y económicas, tanto nacionales como internacionales, garantizando la **formación de los futuros profesionales de las artes** con las cualificaciones necesarias para el estudio y desarrollo de los fundamentos científicos, pedagógicos, humanísticos, artísticos y tecnológicos aplicables a la práctica de la creación, la transmisión, la interpretación, y la conservación y restauración de las obras de arte, y la transferencia e intercambio de conocimientos ...*

Ensenyaments Artístics Superiors (EAS)

El panorama a l'estat espanyol:

- Com arribem als **ensenyaments artístics superiors**? On es cursen?
- Es crea un paral·lelisme entre **ensenyaments universitaris** i **ensenyaments artístics superiors**? On queden les Facultats de Belles Arts i les Escoles Superiors d'Art?

Context històric

Eclosió de l'ensenyament de Belles Arts / *Les escoles d'art a través de la història:*

s. XVII-XIX. Reials acadèmies i institucions locals.

Esforç d'ordenació. *Ley Moyano* (1857): Article 55 agrupa com a *ensenyaments superiors*, sota el paraigua *Belles Arts*, els *ensenyaments superiors* de pintura, escultura, arquitectura i música. Es diferenciaren dels *títols de facultat* (centrats en ciències i humanitats).

Art. 55. En la carrera de Bellas Artes se comprenden las de Pintura, Escultura, Arquitectura y Música.

Art. 56. Los estudios de Pintura y Escultura son:

Anatomía pictórica.
Perspectiva.
Estudio del Antiguo.
Estudio del natural y ropajes.
Colorido.
Paisaje.
Composicion aplicada á la Pintura y á la Escultura.
Modelado.

Teoría é historia de las Bellas Artes.

Se agregarán á los estudios de Pintura y Escultura las clases de Grabado que determine el Reglamento.

El mismo expresará los estudios que han de exigirse para obtener el título de Profesor de cada una de estas partes.

Art. 57. La carrera de Arquitectura abraza:

Algebra, Geometría y Trigonometría.

Geometría analítica.

Cálculo diferencial é integral.

Topografía.

Geometría descriptiva.

Estereotomía.

Mecánica aplicada.

Mineralogía.

Geología.

Construcciones civiles é hidráulicas.

Historia de la Arquitectura: análisis de los monumentos de todas las épocas.

Composicion.

Arquitectura legal.

Dibujo y trabajos prácticos.

Art. 58. Los estudios de Maestro compositor de Música son los siguientes:

Estudio de la Melodía.

Contrapunto.

Fuga.

Estudio de la Instrumentacion.

Composicion religiosa.

Composicion dramática.

Composicion instrumental.

Historia critica del Arte musical.

Composicion libre.

Un Reglamento especial determinará todo lo relativo á las enseñanzas de Música vocal é instrumental y Declamacion, establecidas en el Real Conservatorio de Madrid, como asimismo á los estudios preparatorios, matriculas, exámenes, concursos públicos y expedicion de los títulos propios de estas profesiones.

Context històric

A inicis de segle XX ...

- Trobem ja una diferenciació entre els centres d'ensenyaments superiors que imparteixen **arts aplicades** (escoles) i **música i dansa** (conservatoris). **Arquitectura** s'assimila a enginyeria i ciències. **Acadèmies** d'art segueixen vigents. *Vies divergents.*

Context històric

A inicis de segle XX ...

- Es comencen a separar ***Escoles d'arts i oficis*** (on es desenvolupen arts aplicades) i ***Escoles industrials*** (on es desenvolupen oficis tècnics). Reminiscències en sistema actual FP-APD. ***Agrupacions segons «utilitat».*** ***Necessitats de la indústria.***
- S'afegeixen els estudis de **Disseny**, com a nova disciplina.

Context històric

Successives legislacions, en el context de dictadura:

- [Decreto 2127/1963](#). Reglament d'estudis de les escoles **d'arts i oficis**
- [Decreto 2618/1966](#). Reglament de conservatoris de **música**
- [Decreto 2607/1974](#). Reglament d'estudis **d'art dramàtic**

...

Fins els anys 60-70 estableixen diferències entre estudis *elementals*, estudis *professionals* (que equivaldran a CFGS) i estudis *superiors* (que equivaldran a diplomatures universitàries).

Context històric

Compte! Diferents àmbits estableixen nomenclatures diferents pels títols obtinguts en els ensenyaments: *graduado, titulado superior...* No necessàriament inclouen el mateix. Depenent dels continguts que desenvolupats i la seva duració: [sistemàtics processos de convalidació](#).

Nou intent d'ordenació: [Ley 14/1970 General de Educación \(LGE\)](#) .

Interès en combinar/assimilar escoles tècniques i professionals a estudis universitaris (educació terciària).

Context històric

Arrel de la LGE:

- A. Alguns estudis i escoles d'art es constitueixen en **Facultats**: *Facultats i Llicenciatures en Belles Arts*.
- B. Altres estudis i escoles d'art continuen amb un **model paral·lel** a l'universitari: *Estudis superiors en [especialitat]*
- C. Estudis de dansa, art dramàtic, música queden en **terra de ningú**. S'organitzen de forma autònoma.

Context històric

Amb arribada de nou període democràtic ([1978](#)):

- **Traspàs de competències d'educació** a comunitats autònomes: autonomia per desenvolupar ordenació pròpia.
- **Intent d'assimilar-se cada vegada més a context europeu:** divergències entre sistemes educatius. Recordem: *Programes d'intercanvi i la seva influència en la creació dels ECTS.*

Context històric

Amb arribada de nou període democràtic (1978):

- Ley Orgánica 1/1990 de Ordenación General del Sistema Educativo (LOGSE) i successius Reials Decrets: establiment de **currículums** de Cicles Formatius, **reconeixement d'escoles superiors per emetre títols superiors d'equivalència universitària**.
- RD 389/1992. Ordenació de centres d'ensenyaments artístics diferents a les facultats universitàries: **un model vigent**.

Context històric

Amb arribada de nou període democràtic (1978):

- Ley Orgánica 9/1995 sobre participación, evaluación y gobierno de los centros docente (LOPEG): reconeix i recomana que les escoles superiors **facin recerca**

– el que fins llavors era territori únicament universitari!

Context històric

Últims 20 anys:

- [Ley Orgánica 2/2006, de Educación \(LOE\)](#): nova **ordenació i correspondència d'EAS**, incloent conservació-restauració, música, art dramàtic i dansa, en **Escoles Superiors d'Art i Disseny i altres centres específics**, que ja imparteixen CF o similars.
- [RD 1614/2009](#) i [RD 1027/2011](#): legislació sobre nova ordenació d'EAS. **Equiparació a ECTS d'universitats.**

Context històric

Últims 20 anys:

- [Ley de Enseñanzas Artísticas Superiores \(2024\)](#)

La Ley de Enseñanzas Artísticas impactará en un sector que emplea a 690.000 personas

16/01/2024

- ▶ El Consejo de Ministros ha aprobado hoy el Proyecto de Ley que regula las enseñanzas artísticas superiores y profesionales
- ▶ El texto, en cuya elaboración han participado las principales asociaciones y federaciones del ámbito artístico, sindicatos, comunidades autónomas, asociaciones de estudiantes, docentes y centros, ha recibido el respaldo mayoritario del sector
- ▶ La ley beneficiará a más de 140.000 estudiantes, 14.000 docentes y un sector que supone el 3,3% del PIB del país

El Consejo de Ministros ha aprobado hoy el Proyecto de Ley de Enseñanzas Artísticas, que impactará en más de 140.000 estudiantes, 14.000 docentes y un sector que emplea a 690.000 personas y supone el 3,3% del PIB del país. El texto "recoge un importantísimo consenso de las diferentes fuerzas políticas y del sector, que lleva muchos años esperando que exista una normativa básica para estas enseñanzas", ha explicado la ministra de Educación, Formación Profesional y Deportes, Pilar Alegria.

El texto homologa las enseñanzas artísticas superiores al Espacio Europeo de la Educación Superior, equiparándolas a las universitarias; y las enseñanzas artísticas profesionales al Catálogo Nacional de Cualificaciones Profesionales, es decir, al nuevo sistema de Formación Profesional, abriendo también la posibilidad del reconocimiento y acreditación de estas competencias a los trabajadores del sector.

Gracias a esto, los estudiantes tendrán mayor facilidad para realizar parte de sus estudios en otro país europeo y para poder ejercer su profesión fuera de nuestras fronteras. Se introduce también la modalidad dual por lo que podrán realizar parte de su formación como prácticas en empresas, instituciones, etc., y cotizarán a la Seguridad Social como sucede con los estudiantes de FP.

Además, los estudiantes de enseñanzas artísticas superiores podrán recibir una beca en las mismas condiciones que los universitarios, incluido el pago de las tasas de matrícula que suelen ser muy elevadas y que hasta ahora no se compensaban.

En cuanto al profesorado de los centros públicos, el proyecto de ley favorece su actividad investigadora y su contribución a la creación artística. Se crean cuatro nuevos cuerpos docentes (de profesores y de catedráticos de Enseñanzas Superiores; y de profesores y de catedráticos de Enseñanzas Profesionales), además de los Maestros de Taller de Enseñanzas Artísticas, en los que la integración será voluntaria y habrá un amplio calendario transitorio para hacerlo.

Entre las novedades que introduce la ley está la creación de nuevas enseñanzas, como las Audiovisuales, y una mayor autonomía pedagógica y organizativa para los centros, que podrán asociarse entre sí para crear 'Campus de las Artes'.

La ley, que regula estos estudios por primera vez en más de 30 años, responde a una demanda histórica y generalizada de regulación por parte del sector. Las principales asociaciones y federaciones del ámbito artístico, sindicatos, comunidades autónomas, asociaciones de estudiantes, docentes y centros, además de otros Ministerios han intervenido en el proceso de elaboración.

Situació actual de l'educació terciària de les arts

... I, com ens deixa això, a tall d'educació terciària de les arts i que no siguin CFGS?

Situació actual de l'educació terciària de les arts

... I, com ens deixa això, a tall d'educació terciària de les arts i que no siguin CFGS?

Tres models:

- A. Facultats d'universitats**, que emeten títols de **Grau, Màster i Doctorat**. Ex. [Facultat de Belles Arts UB](#)
- B. Centres que s'adscriuen a universitats** per emetre títols universitaris: Ex. [Escola Massana](#) (adscrita a UAB), [Escola BAU](#) (adscrita a UVIC)
- C. Centres que segueixen un sistema sistema propi** d'ensenyaments terciaris homologats (EAS). Ex. [ESDAPC](#), [ESCRBCC](#), [IT](#), [ESMUC](#)...

LA REFORMA DE ESTUDIOS ARTÍSTICOS

Los decanos de Bellas Artes cargan contra el proyecto de Ley de Enseñanzas Artísticas

- Aseguran que no se establecen requisitos y garantías propios de las universidades y que no se ha contemplado ninguna mejora sugerida por ellos

La Facultad de bellas Artes de Barcelona (César Rangel)

La Vanguardia [redacció] . Los decanos de Bellas Artes cargan contra el proyecto de Ley de Enseñanzas Artísticas Superiores [\[enllaç\]](#)

30	Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi	Alcoi	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico. Itinerario en Animación
31	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Córdoba Mateo Inurria	Córdoba	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
32	Escuela de Arte y Superior de Diseño Val del Omar	Granada	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
33	Escuela de Arte y Superior de Diseño José Nogué	Jaén	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
34	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Jerez	Jerez	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
35	Escuela de Arte y Superior de Diseño San Telmo	Málaga	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
36	Escuela de Arte y Superior de Diseño Sevilla	Sevilla	Andalucía	SI	Diseño Gráfico
37	Escuela Superior de Diseño de Aragón	Zaragoza	Aragón	SI	Diseño Gráfico
38	Escuela Superior de Arte del Principado de Asturias	Avilés	Asturias	SI	Diseño Gráfico
39	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Soria	Soria	Castilla y León	SI	Diseño Gráfico
40	Escuela de Arte y Superior de Diseño Pedro Almodovar	Ciudad Real	Castilla-La Mancha	SI	Diseño Gráfico
41	Escola d'Art i Superior de Disseny Pau Gargallo (como ESDAPC)	Badalona	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
42	Escola d'Art i Superior de Disseny Serra i Abella (como ESDAPC)	Hospitalet de Llobregat	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
43	Escola d'Art i Superior de Disseny de Vic (como ESDAPC)	Vic	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
44	Escola d'Art i Superior de Disseny d'Olot (como ESDAPC)	Olot	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
45	Escola d'Art i Superior de Disseny Ondara (como ESDAPC)	Tàrrega	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
46	Escola d'Art i Superior de Disseny Llotja (como ESDAPC)	Barcelona	Cataluña	SI	Diseño Gráfico
47	Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi	Alcoi	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico
48	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Alicante	Alicante	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico
49	Escola d'Art i Superior de Disseny Castelló	Castelló de la Plana	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico
50	Escola Superior de Disseny de València	Valencia	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico
51	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Orihuela	Orihuela	Comunitat Valenciana	SI	Diseño Gráfico
52	ID Arte Euskadiko arte eta Goi-mailako Diseinu Eskola Publikoa /	Vitoria-Gasteiz	Euskadi	SI	Diseño Gráfico
53	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Mérida	Mérida	Extremadura	SI	Diseño Gráfico
54	Escola de Arte e Superior de Deseño Pablo Picasso	A Coruña	Galicia	SI	Diseño Gráfico
55	Escola de Arte e Superior de Deseño Ramón Falcón Lugo	Lugo	Galicia	SI	Diseño Gráfico
56	Escola de Arte e Superior de Deseño Antonio Faílde	Ourense	Galicia	SI	Diseño Gráfico
57	Escola d'Art i Superior de Disseny Illes Balears	Palma	Illes Balears	SI	Diseño Gráfico
58	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Gran Canaria	Las Palmas de Gran Canaria	Islas Canarias	SI	Diseño Gráfico
59	Escuela de Arte y Superior de Diseño Fernando Estévez	Santa Cruz de Tenerife	Islas Canarias	SI	Diseño Gráfico
60	Escuela de Arte y Superior de Diseño de La Rioja	Logroño	La Rioja	SI	Diseño Gráfico
61	Escuela Superior de Diseño Región de Murcia	Murcia	Murcia	SI	Diseño Gráfico
62	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Corella	Corella	Navarra	SI	Diseño Gráfico
63	Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi	Alcoi	Comunitat Valenciana	SI	Diseño de Producto. Itinerario de Ilustración aplicada
64	Escuela de Arte y Superior de Diseño Leon Ortega	Huelva	Andalucía	SI	Diseño de Producto
65	Escuela Superior de Diseño de Aragón	Zaragoza	Aragón	SI	Diseño de Producto
66	Escuela Superior de Arte del Principado de Asturias	Avilés	Asturias	SI	Diseño de Producto
67	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Burgos	Burgos	Castilla y León	SI	Diseño de Producto
68	Escuela de Arte y Superior de Diseño Segovia	Segovia	Castilla y León	SI	Diseño de Producto
69	Escuela de Arte y Superior de Diseño Antonio López	Tomelloso	Castilla-La Mancha	SI	Diseño de Producto
70	Escola d'Art i Superior de Disseny Llotja (como ESDAPC)	Barcelona	Cataluña	SI	Diseño de Producto
71	Escola d'Art i Superior de Disseny d'Alcoi	Alcoi	Comunitat Valenciana	SI	Diseño de Producto
72	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Alicante	Alicante	Comunitat Valenciana	SI	Diseño de Producto
73	Escola d'Art i Superior de Disseny Castelló	Castelló de la Plana	Comunitat Valenciana	SI	Diseño de Producto
74	Escola Superior de Disseny de València	Valencia	Comunitat Valenciana	SI	Diseño de Producto
75	Escola de Arte e Superior de Deseño Mestre Mateo	Santiago de Compostela	Galicia	SI	Diseño de Producto
76	Escola d'Art i Superior de Disseny Illes Balears	Palma	Illes Balears	SI	Diseño de Producto
77	Escuela de Arte y Superior de Diseño de La Rioja	Logroño	La Rioja	SI	Diseño de Producto
78	Escuela Superior de Diseño Región de Murcia	Murcia	Murcia	SI	Diseño de Producto
79	Escuela de Arte y Superior de Diseño de Córdoba	Córdoba	Andalucía	SI	Diseño de Producto

Autoria pròpia. Extracte de Centres públics que imparteixen EAS afins a l'especialitat de Dibuix del MUPP

Tipus d'EAS actuals

EAS a **Espanya**:

1. **Dansa**
2. **Música**
3. **Art dramàtic**
4. **Disseny**
5. **Conservació-Restauració de Béns Culturals**
6. **Arts Plàstiques (Ceràmica i Vidre)**

Tipus d'EAS actuals

EAS a Espanya i **que tenen afinitat amb l'especialitat de Dibuix del nostre màster***:

1. Dansa
2. Música
3. **Art dramàtic (*especialitat d'escenografia*)**
4. **Disseny**
5. **Conservació-Restauració de Béns Culturals**
6. **Arts Plàstiques (Ceràmica i Vidre)**

* EAS que contenen assignatures d'àrees que poden impartir docents amb títols que donen accés a l'especialitat.

Tipus d'EAS actuals

EAS a Espanya i que tenen afinitat amb l'especialitat de Dibuix del nostre màster* i que s'imparteixen a Catalunya:

1. Dansa
2. Música
3. **Art dramàtic (*especialitat d'escenografia*)**
4. Disseny
5. **Conservació-Restauració de Béns Culturals**
6. Arts Plàstiques (Ceràmica i Vidre)

* EAS que contenen assignatures d'àrees que poden impartir docents amb títols que donen accés a l'especialitat.

Tipus d'EAS actuals

EAS a Espanya i que tenen afinitat amb l'especialitat de Dibuix del nostre màster* **i que s'imparteixen a [Catalunya](#)**:

1. Dansa
2. Música
3. Art dramàtic (*especialitat d'escenografia*): [Institut del Teatre](#)
4. Disseny: [ESDAPC](#)
5. Conservació-Restauració de Béns Culturals: [ESCRBCC](#)
6. Arts Plàstiques (Ceràmica i Vidre)

* EAS que contenen assignatures d'àrees que poden impartir docents amb títols que donen accés a l'especialitat.

Estructura general dels EAS

Què és diferent del que hem vist fins ara?

Títols de Grau EAS: quatre cursos, 240 ECTS

Títols de Màster EAS: un curs, 60 ECTS

Primer curs: assignatures fonamentals

Segon, tercer i quart curs: assignatures d'especialitat.

Tipologies d'assignatura: Formació Bàsica, Obligatòries, Optatives...

Assignatures distribuïdes en àrees de coneixement

Estructura general dels EAS

Què és força semblant al que hem vist fins ara?

Programació a partir de competències, resultats d'aprenentatge, objectius, criteris avaluació...

Estructura general dels EAS

Per entendre una assignatura d'EAS cal que revisem:

1. **Currículum de titulació**, publicat a DOGC ([Exemple EAS C-R](#))
2. **Informes de verificació AQU** ([Exemple EAS C-R](#))
3. **Plans docents/Guies docents** ([Exemple EAS C-R](#))

Centres públics EAS a Catalunya (afins a màster)

Escola Superior de Disseny i Arts Plàstiques de Catalunya (ESDAPC)

7 seus, en 7 Escoles d'Art i Superior de Disseny

Llotja, Ondara, Olot, Serra i Abella, Vic, Pau Gargallo, Deià

Grau EAS en Disseny

Especialitats en Gràfic, Interiors, Producte i Moda

Màster EAS

Codisseny social aplicat a projectes del sector públic

Centres públics EAS a Catalunya (afins a màster)

[Escola Superior de Conservació-Restauració de Béns Culturals de Catalunya \(ESCRBCC\)](#)

1 seu a Barcelona

Grau EAS en Conservació-Restauració de Béns Culturals

Especialitats Béns arqueològics, Escultura, Pintura i Document gràfic

Màster EAS

Conservació-Restauració de Patrimoni Fotogràfic

Cos de professorat d'EAS

- **En EAS afins al Màster:** professorat del **cos de docents d'Arts Plàstiques i Disseny** o Secundària amb dedicació a **Escoles d'Art, Instituts superiors** o similars.
- **Preferentment, personal funcionari amb experiència prèvia en ensenyament en estudis superiors** abans de LOE o professorat especialista contractat, o de **borsa** ([EDU/1323/2010](#)).

Cos de professorat d'EAS

- **No són tots doctors**, però cada vegada es sol·licitarà més.
- Les **memòries de verificació** dels títols (Espanya i Catalunya) reconeixen que molt del **professorat actual té dedicació dual, en Escoles d'Art, tant a EAS com a CFGM/CFGS.**
- **Llei d'EAS promou la creació d'un cos de professorat propi:**
professorat d'ensenyaments artístics superiors.
- **Ha de formar el nostre Màster en aquests estudis?**
Llei EAS planteja la creació d'una formació específica.

EAS com equivalent a universitat

Oportunitats i reptes: Informe CoNCA 2015

Els problemes que planteja la situació actual es poden resumir en:

- Creació d'un espai propi per a l'educació superior artística, que coexisteix, com a règim especial, amb els àmbits majoritaris de l'educació primària i secundària.
- Disseny de centres d'educació superior dependents de l'Administració, sense els mínims nivells necessaris d'autonomia institucional.
- Coexistència, sense relació mútua, amb els estudis artístics de grau i de màster que, en paral·lel, organitzen les universitats, majoritàriament mitjançant centres adscrits.
- Dificultats en els centres dependents de l'Administració i en els centres adscrits perquè el professorat dugui a terme o s'impliqui en l'activitat de recerca necessària a cada àmbit disciplinari per a l'acreditació dels ensenyaments superiors.
- Estàndards de qualitat menors per a l'acreditació dels títols superiors i màsters en ensenyaments artístics respecte dels que s'apliquen als estudis equivalents de grau i màster universitari.
- Taxa de cobertura pública dels estudis artístics molt menor que la que hi ha a la resta de l'educació superior.
- Menor nombre i menor quantia unitària de beques i ajuts a l'estudi en ensenyaments artístics superiors respecte dels que s'atorguen per als estudis equivalents de grau i màster universitari.
- Com a resultat, els ensenyaments artístics presenten un elevat component d'elitisme (o d'inequitat) amb relació a la resta de l'educació superior que es desenvolupa a les universitats.

EAS com equivalent a universitat

Oportunitats i reptes:

- **Amb les successives lleis, els EAS adquireixen reconeixement de *Grau equivalent al d'universitat. Grau d'Ensenyaments Artístics Superiors en [àrea i especialitat]***
- **Què succeeix si s'apliquen les mateixes regles que a la universitat pel que fa al professorat? Avaluació de la recerca i la docència i acreditació del professorat per agències nacionals, obligació de producció científica i publicació... ANECA.**

EAS com equivalent a universitat

Oportunitats i reptes:

- Els EAS com a forma perquè **estudis perjudicats tradicionalment** per la regulació tinguin un **reconeixement**: *art dramàtic, música, dansa...*
- Perill de què els EAS siguin una forma de què **nous centres privats acreditin títols universitaris amb condicions privilegiades?**
- **A què es pot ampliar l'espectre EAS?** *Circ, Cinema, Multimèdia...*
- **Quines proves d'accés ha de passar l'alumnat als EAS?**

EAS com equivalent a universitat

Oportunitats i reptes:

- **Proposta de creació de Campus de les Arts**. Espais de relació entre disciplines artístiques, a l'estil d'altres models europeus.

Per exemple: *Royal Academy of Fine Arts Antwerp*.

I com hem d'ensenyar en el EAS?

- **Carència de models establerts i de referència propers:** un marc que s'escapa actualment del màsters en formació del professorat de secundària obligatòria.
- **Ensenyar EAS com s'ensenyen Graus a les Facultats d'universitat?**

Referències: [Manual de docència universitària](#) ,
[Màster en docència universitària per professorat novell](#)

I com hem d'ensenyar en el EAS?

- **Partir de l'experiència de programació i docència de l'ESO, Batxillerat i Cicles**, atenent a una major complexitat de l'ensenyament i recerca.
Els components bàsics de programació són molt semblants...
- **Partir de l'experiència professional** (extradocent i intradocent).
- **Observació d'altres titulacions afins**, a Espanya i Europa.
- **Observació de materials docents afins**, a [repositoris institucionals digitals](#), llibres de metodologia docent en art...

Programar per EAS

Models molt acotats pels centres d'estudis...
sense model de programació clar en publicació.
Cada centre actua de manera autònoma...

Programar per EAS

Models molt acotats pels centres d'estudis...
sense model de programació clar en publicació.
Cada centre actua de manera autònoma...

Una proposta per no deixar-nos res...

PROGRAMACIÓ GENERAL D'ASSIGNATURA DE GRAU D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS

Model adaptat des de les memòries de Verificació AQU per Graus d'EAS a Catalunya

1. Dades d'identificació personal		
Nom del/s docent/s	<i>Nom de qui imparteix l'assignatura</i>	
Perfil/àrea de coneixement	<i>Especialitat de cos de professorat d'arts plàstiques i disseny de qui imparteix l'assignatura. Ha de ser corresponent a les competències i continguts de l'assignatura.</i>	
2. Dades de centre		
Títol d'Ensenyament Artístic Superior	<i>Grau d'Ensenyaments Artístics Superiors en ...</i>	
Centre on s'imparteix	<i>Centre d'estudis / Escola Superior on s'imparteix el títol</i>	
3. Dades de l'assignatura		
Curs on s'imparteix l'assignatura	-	
Semestre on s'imparteix l'assignatura	-	
Horari de l'assignatura	<i>Horari en que es desenvolupa l'assignatura, segons pàgina web del centre d'estudis</i>	
Grup de l'assignatura	<i>Grup de l'assignatura (si escau), segons pàgina web del centre d'estudis. Si només hi ha un grup, aquest espai es pot deixar en blanc.</i>	
Aula o espai on s'imparteix l'assignatura	<i>Aula o espai en que es desenvolupa l'assignatura, segons pàgina web del centre d'estudis</i>	
Especialitat/menció del títol on s'imparteix l'assignatura	<i>Especialitat/menció del Grau d'EAS on s'emmarca l'assignatura. Si és comuna a diverses especialitats/mencions, anomenar-les totes.</i>	
Títol d'assignatura	<i>Títol d'assignatura oferta en el Grau d'EAS, segons pàgina web del centre d'estudis</i>	
Tipologia d'assignatura	<i>Tipus d'assignatura: Formació Bàsica, Obligatòria, Optativa..., segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Matèria d'assignatura	<i>Família/àmbit/àrea de l'assignatura, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Crèdits ECTS d'assignatura	<i>Número d'ECTS de l'assignatura (no de tota la família/àmbit/àrea), segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Hores totals d'assignatura	<i>Hores totals de l'assignatura d'acord amb els ECTS, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Hores de docència presencial (P)	<i>De les hores ECTS totals, número d'hores de docència presencial, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Hores d'aprenentatge no presencial i autònom (NP/A)	<i>De les hores ECTS totals, número d'hores d'aprenentatge no presencial i autònom, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>	
Competències	Generals	<i>Enumeració de competències generals del Grau vinculades a l'assignatura, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>
	Transversals	<i>Enumeració de competències transversals del Grau vinculades a l'assignatura, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>
	Específiques	<i>Enumeració de competències específiques del Grau vinculades a l'assignatura (si n'hi ha), segons memòria de verificació i/o guies docents</i>

PROGRAMACIÓ GENERAL D'ASSIGNATURA DE GRAU D'ENSENYAMENTS ARTÍSTICS SUPERIORS

Model adaptat des de les memòries de Verificació AQU per Graus d'EAS a Catalunya

Resultats d'aprenentatge	Coneixements	<i>Resultats d'aprenentatge previstos, segons memòria de verificació i/o guies docents. Si no estan classificats en aquestes tres categories, es poden distribuir raonadament.</i>			
	Habilitats, procediments o destreses	<i>Resultats d'aprenentatge previstos, segons memòria de verificació i/o guies docents. Si no estan classificats en aquestes tres categories, es poden distribuir raonadament.</i>			
	Actituds	<i>Resultats d'aprenentatge previstos, segons memòria de verificació i/o guies docents. Si no estan classificats en aquestes tres categories, es poden distribuir raonadament.</i>			
Blocs temàtics/continguts previstos	<i>Blocs temàtics/continguts generals de l'assignatura previstos, segons memòria de verificació i/o guies docents</i>				
Metodologies d'ensenyament-aprenentatge/tipologies d'activitat previstes	<i>Llistar els tipus d'activitats i metodologies previstes en l'assignatura, segons memòria de verificació i/o guies docents (si escau)</i>				
Programació d'activitats <i>Elaboració per part del docent, prenent en consideració els blocs d'activitat i resta d'elements de la programació</i>	Núm.	Enunciat d'activitat	Hores (P)	Hores (NP/A)	Descripció del desenvolupament de l'activitat (parts en que es divideix)
	1	<i>Ampliar número de caselles segons sigui necessari</i>			
	2				
	3				
	4				
	5				
	6				
	7				
	8				
	9				
...					
Avaluació dels aprenentatges previstos	Criteris d'avaluació	<i>Enumeració dels criteris d'avaluació generals, segons memòria de verificació i/o guies docents. Poden ser concretades per part del docent.</i>			
	Instruments d'avaluació	<i>Enumeració de les eines d'avaluació de les activitats, segons memòria de verificació i/o guies docents. Poden ser concretades per part del docent.</i>			
	Ponderació	<i>Valor de les activitats d'ensenyament-aprenentatge respecte al total de l'assignatura, d'elaboració pròpia per part del docent, segons indicacions de memòria de verificació i/o guies docents. En general, cap activitat o prova pot tenir un valor superior al 60% del total.</i>			
Referències bibliogràfiques	<i>Referències bibliogràfiques específiques, d'elaboració pròpia per part del docent. Emprar format APA7</i>				

Context d'Ensenyaments Artístics Superiors (EAS) a Catalunya

(4)

Complements educatius

Grup G7/GX

Curs 2023-24

Joan Miquel Porquer Rigo

joanmiquelporquer@ub.edu

jmporquer.com

**Màster en Formació del Professorat de Secundària Obligatoria i Batxillerat,
Formació professional i Ensenyament d'Idiomes. Especialitat en Dibuix**

Universitat de Barcelona

Aquest treball es troba sota una llicència **CC BY-NC 4.0**